

Til lovforslag nr. L 98. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 17. april 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

(Unge under 18 år)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Børnerådet,
Danske Dagblades Forening,
FTF,
HK/Handel,
Jensen, Pia Glud, Hammel, m.fl. og
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.

Der er af arbejdsministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at hun, efter at loven har fungeret i et år, vil vurdere, om der på grundlag af erfaringerne med den nu foreslåede § 60, stk. 7, er behov for at udvide underretningspligten, således at arbejdsgivere, der beskæftiger unge under 15 år eller unge, som stadig er undervisningspligtige, skal gøre forældre eller værge bekendt med de unges beskæftigelse, herunder arbejdstidens længde, samt de ulykkes- og sygdomsfarer, der eventuelt er forbundet med arbejdet, og de foranstaltninger, der er truffet vedrørende sikkerhed og sundhed.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lov-

forslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de under nr. 7 og 8 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de øvrige af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Mindretallet har hele tiden været imod, at EU vedtager direktiver, der omfatter andet end udnyttelse af børn i industrien.

Arbejdsministeren har ikke ønsket at tage hensyn til mindretallets synspunkter bl.a. med hensyn til børns og unges muligheder for fritidsarbejde, eksempelvis avisudbringning m.v. Desuden har arbejdsministeren valgt venstrefløjen som samarbejdspartner i Europaudvalget i relation til forhandlinger i Ministerrådet uden at lytte til Venstre og Det Konservative Folkeparti. Det er mindretallets klare opfattelse, at forældre er opmærksomme på børns og unges fritidsarbejde, men at ministeren af ideologiske grunde vender sig imod børns naturlige fritidsaktiviteter.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren under nr. 4, 6, 7 og 8 og de af mindretallet stillede ændringsforslag.

En del af mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) finder, at forslagene fra kommissionen vedrørende børn og un-

ges erhvervsarbejde skal lægges til grund ved den endelige vedtagelse af lovforslaget. Mindretallet har derfor hæftet sig ved kommissionens bekymring for den gruppe af unge (ca. 2 pct.), der arbejder alt for meget, samtidig med at de er under uddannelse. Kommissionens foreslog, at regeringens tværministerielle børneudvalg skulle have til opgave at undersøge, hvilke initiativer der var nødvendige at tage i den anledning. Det er mindretallets opfattelse, at dette lovforslag er den rette anledning til at komme med en egentlig lovændring. Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag, der indebærer, at der sættes et loft over, hvor meget denne gruppe unge må arbejde. Dette forslag skal især ses på baggrund af den meget høje andel af unge, som ikke gennemfører en ungdomsuddannelse. Det er mindretallets opfattelse, at dette frafald vil blive begrænset, ved en vedtagelse af dette ændringsforslag. Denne opfattelse har arbejdsministeren ikke lagt afstand til, jf. ministerens svar på spørgsmål 24, hvoraf det fremgår, at ministeren ikke vil udelukke, at det viser sig påkrævet at begrænse arbejdstiden for unge, som er fyldt 15 år, og som ikke længere er undervisningspligtige.

Mindretallet har endvidere stillet ændringsforslag om, at arbejdsministeren efter forhandling med undervisningsministeren skal kunne fastsætte regler om, at der skal oprettes en uddannelsesaftale, når unge arbejder på fuld tid 3 måneder inden for et uddannelsesmæssigt område. Formålet med en sådan uddannelsesaftale er at forhindre, at unge »lokkes« ind i et ansættelsesforhold, der kan have karakter af en forlænget prøveperiode, uden at det reelt er meritgivende. Da disse unge samtidig vænnes til et større forbrug, kan de derved miste interessen for at gå i gang med en egentlig uddannelse, hvorved levestandarden som oftest vil falde.

En anden del af mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) vil stemme imod lovforslagets endelige vedtagelse, såfremt lovforslaget alene indebærer en implementering af Rådets direktiv om beskyttelse af unge på arbejdspladsen og dermed ikke tager udgangspunkt i en hensigtsmæssig udformning af dansk lovgivning.

Et fjerde mindretal (Fremskridtspartiets

medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Det har efter mindretallets opfattelse aldrig været meningen, at EU ville forhindre danske børn i at gå med aviser, plukke jordbær i sommerferien eller udføre andet fritidsjob. Udgangspunktet for forbudet var børns fabriksarbejde i de sydeuropæiske lande.

De danske ministre har ganske enkelt ikke været gode nok til at argumentere for, at danske børns udbringning af aviser og lignende skulle undtages fra forbudet.

At danske ministre ikke har gjort deres arbejde godt nok, skal ikke gå ud over danske børn og deres mulighed for ved fritidsjob at tjene lidt lomme penge.

For mange børn er fritidsjob den eneste mulighed for at få lomme penge, idet forældrene efter at være slået i skat kun lige har til dagen og vejen.

Desuden er det sundt for børn at få lov til at have et fritidsjob, hvor de lærer lidt om, hvad det vil sige at få en opgave og udføre den med den ansvarsbevidsthed, der ligger i det.

Fritidsjobbet omfang for et avisbud er ikke større end den tid, et andet barn bruger på at gå til sport, spejder eller lignende fritidsforeninger. Med hensyn til alt det vrøvl, der har været fremført om, at børn kommer til skade i forbindelse med deres fritidsjob, er der ingen tvivl om, at der er flere børn, der kommer til skade ved sportsaktiviteter og andre fritidsforeninger.

Fremskridtspartiet kan ikke stærkt nok tage afstand fra det foreliggende lovforslag, der på ingen måde hjælper danske børn og unge, men kun er til skade for dem.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (S, RV og CD):

1) Den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 60, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Arbejdsgiveren skal ved beskæftigelse af unge, der er under 15 år, eller som er omfattet af undervisningspligten, gøre de unges forældre eller værge bekendt med eventu-

elle risici samt med alle de foranstaltninger, der er truffet vedrørende sikkerhed og sundhed.«

Af et *mindretal* (SF og EL):

2) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 61, *stk. 2*, indsættes efter 5. pkt. som nyt punktum:

»For unge under 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten, men som følger en uddannelse, som er forudsat at være på fuld tid, må arbejdstiden ikke overstige 12 timer i uger med skoledage og 40 timer i andre uger end skoleuger.«

3) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 61 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Arbejdsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren fastsætte regler om, at der skal være oprettet en uddannelsesaftale, når unge under 18 år har en arbejdstid som nævnt i *stk. 1* i en sammenhængende periode på mere end 3 måneder.«

Stk. 3-5 bliver herefter *stk. 4-6*.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, CD og EL):

4) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 61 ændres i *stk. 5, nr. 1*, »og beregning« til: », herunder beregning«.

Af et *mindretal* (SF og EL):

5) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 61 indsættes i *stk. 5, nr. 3*, der bliver *stk. 6, nr. 3*, efter »skoleferien« ordene: »tilsvarende gælder for andre unge under 18 år, der følger en uddannelse, som er forudsat at være på fuld tid«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, CD og EL):

6) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 62 affattes *stk. 2* således:

»*Stk. 2* Inden for hver periode på 7 døgn skal unge under 18 år have to sammenhængende fridøgn. Hvis det ikke er muligt at lægge de to fridøgn i sammenhæng, skal det ene fridøgn ligge i umiddelbar tilslutning til en daglig hvi-

leperiode. Et af disse fridøgn skal så vidt muligt falde på en søndag.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 2

7) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 22. juni 1996.«

8) I *stk. 2* ændres »1. juni 1996« til: »22. juni 1996«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Formålet med at ændre § 60, *stk. 7*, er, at der kun foretages den tilpasning af de danske regler, som er nødvendig i forhold til direktivet.

Den foreslåede generelle pligt for arbejdsgiverne til at underrette forældremyndighedens indehaver eller værger om unges beskæftigelse, skal dermed ske i alle tilfælde, hvor der er eventuelle risici ved unges beskæftigelse, idet unge under 15 år ikke må beskæftiges ved arbejde, der kan være farligt for deres sundhed, sikkerhed eller udvikling.

De unges forældre eller værger skal oplyses om alle foranstaltninger, der er truffet til imødegåelse af eventuelle risici.

Til nr. 2 og 5

Formålet med ændringsforslaget er at forhindre, at unge langsomt dropper ud af deres uddannelse på grund af for meget erhvervsarbejde.

Til nr. 3

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at unge, som ikke længere er omfattet af undervisningspligten, ikke lokkes ind i et ansættelsesforhold uden derved at få denne ansættelsesperiode tilgodeset ved en fremtidig uddannelse inden for faget. Det er ikke tanken med ændringsforslaget, at uddannelsesaftalen nødvendigvis skal svare til en egentlig lærekontrakt, men at kombinationen af uddannelse og arbejde skal være meritgivende ved senere uddannelse eller ansættelse inden for faget.

Til nr. 4

Formålet med at ændre »og« til: »herunder«, er at tydeliggøre hovedformålet med bestemmelsen, nemlig at arbejdsministeren kan fastsætte regler om arbejdstidens tilrettelæggelse generelt og ikke kun i tilfælde, hvor unge arbejder som led i en uddannelse eller arbejde for flere arbejdsgivere.

Til nr. 6

Formålet med at ændre ordlyden i § 62, stk.

2, er at tydeliggøre bestemmelsens hovedregel om, at de unge skal have en ugentlig hvileperiode på 48 timer i træk.

Til nr. 7 og 8

Ændringsforslagene indebærer, at loven træder i kraft den 22. juni 1996, hvilket svarer til direktivets gennemførelsesfrist. I arbejdsforhold, der er etableret før lovens ikrafttræden, foreslås, at underretning skal være foretaget senest den 22. juni 1996.

Børge Bakholt (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrland (S) Lone Møller (S)

Jens Peter Vernerisen (S) Aage Frandsen (SF) nfm. Vibeke Peschardt (RV)

Jette Gottlieb (EL) Peter Duetoft (CD) Helge Sander (V) Charlotte Antonsen (V)

Flemming Oppfeldt (V) Ulla Tørnæs (V) Bendt Bendtsen (KF) Frank Dahlgaard (KF)

Brian Mikkelsen (KF) Annette Just (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.